

KONCEPCE ROZVOJE VKIS V ÚSTECKÉM KRAJI

**Východiska, náměty,rozhady,
úvahy,plány...**

Základním předpokladem úspěchu je spolupráce.

Čím aktivnější komunitu se nám podaří vytvořit, tím lepší budou výsledky.

Naše snažení pak ocení naši uživatelé v podobě kvalitnějších služeb.

A o jejich spokojenost nám všem přece jde především !

Východiska

- 2012 – workshop Pardubice
- Koncepce rozvoje knihoven 2004 – 2010
- Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven

Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

Jakou koncepci chceme zpracovat?

„Velkou koncepci“ , včetně:

- digitalizace
- vzdělávání
- regionálních funkcí
- internetizace knihoven
- služeb...
- A také lidských zdrojů (?)

Časový horizont

.Celostátní koncepce
–2011 – 2015

•ÚK koncepce
–2013 - 2016

Teze koncepce 2013 – 2016

1. Digitalizace KF, ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví
2. Přístup k informačním zdrojům a službám knihoven
3. Podpora vzdělávání a čtenářské gramotnosti
4. Rovný přístup ke službám knihoven
5. Kvalita, efektivita a marketing služeb knihoven
6. Rozvoj lidských zdrojů

Co bude po roce 2020?

„Všichni připojeni 24 hodin denně“

„V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám požadovanou službu“.

Vše, co bylo vytištěno, bude v digitální podobě.

Mění se způsob vyhledávání a využívání informací.

Knihovny mají poprvé v historii konkurenci ve svých hlavních funkcích .

A diverse group of smiling business professionals in an office setting. The group includes men and women of various ethnicities, all dressed in business attire. They are arranged in a cluster, with some in the foreground and others slightly behind. The background is a bright, out-of-focus office environment.

**KAŽDÁ KNIHOVNA
NABÍZÍ SLUŽBY
CELÉHO SYSTÉMU
KNIHOVEN**

Úvodní stránka >

O projektu >

Projektový záměr >

Harmonogram projektu >

RFI >

FAQ >

Knihovny.cz - archiv >

Kontakt >

Centrální portál českých knihoven

Připravovaný Centrální portál českých knihoven vám umožní získat požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohodové a komplexní informace **kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**

[Více o projektu](#)**Vize knihoven v roce 2020****Klient říká:**

Aktuality

30.8.2012

[RFI](#)

V rubrice RFI jsou zveřejněny všechny podklady pro RFI (Request for Information).

[Více aktualit...](#)

Časový plán

Rok 2012**10. září:** spuštění infoportálu projektu CPK, zveřejnění Projektového záměru**11. září:** prezentace projektu na konferenci Knihovny současnosti (Pardubice), zveřejnění a vyhlášení RFI včetně přípravy vzorků dat CPK pro testování**17. října:** prezentace projektu CPK pro ředitele krajských knihoven (Kladno)**31. prosince:** vyhodnocení RFI a způsobu zpracování vzorových dat CPK

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Prodej a využívání e-knih

Dostupnost internetu kdykoliv a kdekoli

Masová digitalizace knihovních fondů

1. Digitalizace knihovních fondů, ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví

1. Podpora digitalizace na jednotlivých úrovních – co, kdy, plán, muzea, archivy – spolupráce

Spolupráce, koordinace, doporučení, standardy.

2. Ochrana a zpřístupnění digitálních dokumentů

Trvalé uchování digitálních a tradičních dokumentů.

3. Povinné výtisky – elektronické a tištěné

4. Centrální portál – Vytvořit jednotné rozhraní systému knihoven s cílem zprostředkování všech nabízených služeb z každé knihovny

Optimalizace MVS.

Každá knihovna je rozhraním systému.

5. Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro širokou veřejnost, E-knihy a jejich půjčování

Plán digitalizace v kraji?

Kdo v kraji digitalizuje?

Co se bude digitalizovat?

Jaký bude systém zpřístupnění?

Koordinace, spolupráce na úrovni kraje.

Koordinace, spolupráce v rámci ČR.

Spolupráce s NDK.

Doporučení, standardy.

Jak zlepšit krajskou a celostátní MVS?

Jak a co platit v rámci MVS a EDD?

Co je třeba udělat, aby každá knihovna nabízela komplexní služby?

2. Přístup k informačním zdrojům

6. Podporovat vytváření knihovních fondů. Zvýšit objem financování nákupu knihovních fondů v knihovnách ČR a vytvořit tak základní předpoklad pro zlepšení obsahu a kvality veřejných knihovnických a informačních služeb

Zmapování stavu – výše nákladů jednotlivých knihoven (vůči standardu, vůči průměru v regionu).

Stanovení cílové částky? (dle výchozího stavu? Např. měkčí než standard...).

Cílový stav: kolik knihoven plní standard, kolik jich plnit bude?

Struktura doplňování, možnosti spolupráce v rámci obvodu při doplňování.

Možnosti společného užívání (MVS?, nebo jiná obdoba kooperativního doplňování a následného užívání?).

Multiplikáty ano/ne v návaznosti na poptávku po novinkách?

Pozornost malým profesionálním knihovnám!!! Jaké možnosti mají ony?

7. RF, výměnné fondy – financování, vícezdrojové?, možnosti racionálnějších forem při zpracovávání VF, maximální (optimální) využívání

Velikost části dotace na RF věnovaná doplňování RF. Stav x cíl.

Vícezdrojové financování RF. Zdroje: dotace kraje, obce, jiné? Jaké?

Zmapování spoluúčasti obcí v obvodech PK.

Vyjádřete, kolik ušetří obec na nákupu, když dostane XZ k.j. za rok?

Srovnajte soubory (k.j. v nich) s výpůjčkami? – časové řady?

Stanovte si, které obce by mohly přispívat? Nebo příspěvek stanovte v Kč na 1 obyvatele obce? Jinak?

8. RF, Příspěvek obcí na vlastní (kmenový fond)

Financují obce vlastní kmenové fondy? Nakupujete pro obce kmenový fond a zpracováváte jej?

Zmapování stavu (které obce přispívají), kolik?

Stanovte si, v kolika a ve kterých obcích můžete počítat s příspěvkem? - Cíl Lze tabulkou vyjádřit stav a cíl.

Mají obce platit nebo neplatit PK zpracování KF?

Standard čl. 4 dosáhneme např. na indikátor 30 – 45 Kč na obyvatele? Lze si stanovit i měkčí krajský indikátor ?

9. Periodika a elektronické zdroje v systému RF, resp. ve VF i vlastních fondech.

Současný stav, cíl?

10. OPAC na webu (Standard VKIS)

Zmapování stavu, cíl: všechny knihovny.

Odkazy na souborné katalogy? Nejen REKS, ale i JIB a další.

11. Webové stránky (Standard VKIS)

OPAC a odkazy na další, nebo již odkazy přímo z OPAC, Standard VKIS čl. 9. **12. Servis VT**

Co, v jakém rozsahu, jakým knihovnám (profesionálním, neprofesionálním? V návaznosti i na elektronizaci služeb, resp. dostupnost zdrojů. Stav a cíl.

12. Servis VT

Co, v jakém rozsahu, jakým knihovnám (profesionálním, neprofesionálním? V návaznosti i na elektronizaci služeb, resp. dostupnost zdrojů. Stav a cíl.

13. Rozvoj AKS, dodržování standardů

14. Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro širokou veřejnost, půjčování e-knih

Práce s e-book v kraji: stav a cíl.

Čtečky, jejich využití: stav x cíl. Máme? Jaký je zájem uživatelů? Ve kterých skupinách knihoven? Proškolujeme knihovníky? Uživatele? Odvíjí se patrně od možností a rozvoje v PK a dalších profesionálních knihovnách, hlavně od možností získávat e-book přímou cestou.

Příprava dobrovolných knihovníků. Plán?

13. Rozvoj AKS, dodržování standardů

14. Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro širokou veřejnost, půjčování e-knih

Práce s e-book v kraji: stav a cíl.

Čtečky, jejich využití: stav x cíl. Máme? Jaký je zájem uživatelů? Ve kterých skupinách knihoven? Proškolujeme knihovníky? Uživatele? Odvíjí se patrně od možností a rozvoje v PK a dalších profesionálních knihovnách, hlavně od možností získávat e-book přímou cestou.

Příprava dobrovolných knihovníků. Plán?

3. Podpora vzdělávání a čtenářské gramotnosti

15. Knihovna jako centrum – informační, kulturní, vzdělávací, komunitní, kreativní

Koncept knihovny – definice knihovny a jejích služeb (ověření situace zřizovatelských listin a statutů – jsou obsaženy všechny (potřebné, aktuální...) funkce? Dle výsledků: opravy, doplňky x konstatování skvělého stavu?

Definování toho, co (čím) je knihovna jako IC, KC, VzDC, KomC, KrC – koncept; definování „povinných“ služeb (= tvrdého jádra), doporučených (skoropovinných) služeb, nadstandardních služeb – vazba na platby?

Úkoly v jednotlivých oblastech na úrovni kraje (kam dojít v oblasti informační, kulturní...), situační zpráva (na základě šetření – např. v oblasti vzdělávání: co knihovny dělají, pro jaké skupiny, v jakých oblastech, hlavní problémy, nedostatky, návrhy řešení do konce koncepčního období?

Finanční (a personální?) nároky na změny v koncepcích knihoven k zajištění jednotlivých funkcí a rolí?

Databáze příkladů dobré praxe, metodika...

Průzkum informační gramotnosti skupin populace?

Regionální čtenářské průzkumy? Využití výsledků celostátních průzkumů a výzkumů? Opatření v oblasti knihovnictví?

Školení knihoven v těchto oblastech, konference, přehlídky a burzy?

16. Zakotvit podporu zvyšování schopnosti efektivně užívat knihovny ve školských vzdělávacích programech a v koncepci celoživotního učení – Spolupráce se školami

Regionální systém? Krajská koncepce spolupráce nebo jen lokální?

Definovat, co jsme schopni (co bychom měli) nabídnout (obsahy a úrovně pro různé typy knihoven, propojení systému)? Definovat, co požadujeme od partnerů? Prosadit využívání knihovny do všech kurikulů všech škol v kraji? Nebo je toto úkol pro centrum (NK, NPK, MK a MŠMT? Jak donutit ke spolupráci **všechny** školy?

Na co máme, co nezvládneme?

Uplatňování krajské (?) metodiky a prosazení krajské koncepce ve všech knihovnách v kraji (úkoly, postupy, cesty)?

Školení knihoven v této oblasti, konzultace? Nabídka obcím, kraji, školám; prosazování přijetí?

Jsou nějaké finanční nároky na tyto kroky?

Úkol pro centrum (NK?) prosadit problematiku do kurikula oborových škol včetně vysokých

Viz např.:

http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_Odb/Krajske_koncepce_semin_2012.htm

17. Propagovat četbu zejména u dětí a mládeže a aktivně podporovat čtenářskou gramotnost realizací aktivit zaměřených na práci s knihou

Krajská metodika pro oblast čtenářství? Návaznost na KDK SKIP? Propojení aktivit? Využití personálních kapacit? Krajská rada pro dětské čtenářství? Spolupráce, partneři?

Průzkumy dětského (a mládežnického) čtenářství vlastní? Využití výsledků celostátních průzkumů a výzkumů? Výstupy a opatření v kraji?

Elektronické čtení: zmapování situace, průzkum v nejmladších kategoriích, případně využití výsledků centrálních a dalších výzkumů? Co digitalizovat pro děti/mládež? Jak digitalizovat pro děti/mládež? Jak nabízet v knihovnách,? Jak zainteresovat děti na čtení digitálních textů (digitalizaci a využití)? Testování, recenzování, výběry titulů...? Spolupráce s dětmi a školami? Weby pro děti (obsah, doporučená struktura, naplnění), tvorba webu dětmi? Mobilní technologie pro děti (formy nabídky, využití, specifické čtení apod.).

Porovnat kompetence knihovníků pracujících s dětmi v knihovnách kraje (využití NSP a NSK) – *návazná školení a kurzy (systematické vzdělávání, e-learning a frontální výuka); literatura pro děti, literatura pro mládež, základy pedagogiky (pedagogické minimum?) a pedagogické psychologie, lektorských dovedností apod., kritické čtení, e-čtení aj.?*

Efektivita podpůrných akcí a aktivit? Sledovat po akcích pohyb v počtu přihlášených nových čtenářů, v počtu výpůjček konkrétních titulů a oblastí (dle témat akcí), návštěvnosti knihoven, zlepšení vztahu k četbě, zlepšení čtenářských kompetencí? Ověřit, které akce nesou výsledky? Zmapovat situaci (např. poměr výtvarných a manuálních aktivit k aktivitám na podporu čtení, propojení prvních s četbou a knihami...) atd. atd.?

Práce s rodiči? Poradenské služby? Krajský (?) koncept, metodika?

Aktivita zaměřené na chlapce? Krajský koncept, projekt?

Podpora aktivit zaměřených na menšiny (zdravotní, jazykové, etnické, sociální)? Krajský koncept, projekt?

Čtenářské soutěže pro děti/mladá.....?

Sledování, podpora (vyhodnocování?), prezentace a propagace (mimořádně) kvalitních projektů a aktivit k podpoře čtenářství?

Podpora, prezentace a propagace nových „přenositelných“ kvalitních projektů a aktivit k podpoře čtenářství? Přehledky, *semináře, školení?* Krajská metodika?

Spolupráce s partnery (psychologové, pedagogové, lektori kritického čtení, aktivisté z řad dětí a mládeže...)? Centrální dohody, koncept?

Hlasité čtení/předčítání – pravidelný pořad (každé) knihovny v kraji?

Král čtenářů – krajský koncept, prezentace a medializace „čtenářů“ atd. atd.? Jak uchopit celokrajsky?

Krajské dotační tituly na podporu čtenářství?

Koncepční a systematické prezentování autorů a **kvalitní, zajímavé** produkce mládeži (např. cyklus představení Listování ad. pro kraj...)? Krajské projekty? Krajské finance?

Rozpočet kraje/obcí: odstranění bariér? Jak naplánovat? Které bariéry? Na základě situační zprávy? Dlouhodobý plán?

Školení (bezbariérového) webu? Školení pro bezbariérové služby knihoven? Pro které knihovny? Harmonogram...?

20. Podporovat knihovny jako garanta rovného přístupu k informačním sítím a síti internet. Standard VKIS, čl. 8 – internetová místa, WiFi

Definice krajského systému? Prvky (které knihovny/sítě knihoven)? Vazby (spolupráce? AKS? Vzájemné propojování, síťování)? Cíl (k čemu systém je)? **Funguje** krajský systém knihovnictví? Partneři z jiných sítí knihoven? Možnosti kooperace, společných projektů? Průniky? Sdílení (fondy, finance, služby) a dělba

4. Rovný přístup ke službám knihoven

18. Standard VKIS: Provozní doba, dostupnost, plocha pro uživatele, studijní a internetová místa

Zmapovat v rámci jednotlivých obvodů PK. (Některé kraje již činí, např. Zlín ... na webu výsledky).

Situační zpráva za kraj? Porovnání? Docílit srovnatelného stavu v kraji?

Stanovit reálný cíl, cíle pro jednotlivé knihovny?

Jak (kdy) dosáhnout standardu? Finanční náklady? Prostorové možnosti? Jednání se samosprávami? Krajský standard?

Jak rozšířit provozní dobu, aby bylo dosaženo standardu? Jednání se starosty? Příklady dobré praxe? Vyhodnocování? Žebříčky? Ostatní standardy – jednání se starosty? Pomoc radou, jak lze (alternativy dle příkladů dobré praxe)?

19. Zlepšit dostupnost knihoven a jejich služeb, prosadit kritérium bezbariérovosti služeb knihoven jako kritérium hodnocení kvality služeb

Bezbariérovost jako každoroční kritérium při rozbořech, jejich publikování a seznamování vedení obcí (měst). Nejen publikování na webu.

Využít i kritérii v Standardu VKIS (např. web obsahuje ...) a dalších materiálů (co je bezbariérová knihovna? Kritéria, kolik knihoven splňuje všechny, kolik splňuje jednotlivá kritéria – dle stavu stanovit cíl.

Zmapovat bariérovost knihoven vzhledem k handicapovaným, nemocným a seniorům dle Standardu Bezbariérová knihovna a s využitím Směrnice? Situační zpráva?

Využití standardu Bezbariérová knihovna v kraji ke zlepšení situace? Dostat se na úroveň XY? Krajská metodika pro jednotlivé kategorie knihoven? Harmonogram?

Rozpočet kraje/obcí: odstranění bariér? Jak naplánovat? Které bariéry? Na základě situační zprávy? Dlouhodobý plán?

Zmapovat bariérovost knihovny vzhledem k jazykovým a etnickým menšinám a osobám ohroženým sociální exkluzí?

Využití standardu Bezbariérová knihovna v kraji? Dostat se na úroveň XY? Krajská metodika pro jednotlivé kategorie knihoven? Harmonogram?

Atd., atd., atd.

Mají obce platit nebo
neplatit pověřené knihovně
za zpracování KF
nakoupeného z prostředků
obce? Stanovit jednotnou
částku za zpracování
publikace?

Jaké procento obnovy knihovního
fondu stanovit? Dle velikosti obce
nebo lokality?

Jaké vzdělávací kurzy
navrhujete akreditovat
ve svých knihovnách?

Vyhodnocovat nejlepší knihovny v kraji?

Je zájem paměťových institucí o digitalizaci
významných regionálních dokumentů?

DALŠÍ POSTUP:

Konzultace...

Spolupráce...

Připomínky...

·
·
·
·

Předání materiálu na KÚ ÚK

**DĚKUJI
ZA POZORNOST**

